
Wat is nodig voor herstel?

Een inventarisatie van Amsterdam City en KHN Amsterdam

14 april 2021

Aanleiding

De coronacrisis heeft diepe sporen getrokken en onze sectoren worden zwaar getroffen. Economen voorspellen dat Amsterdam zwaarder en langduriger getroffen wordt door de coronamaatregelen dan andere steden en regio's. Door de afhankelijkheid van toerisme en de grote concentratie van retail en horecabedrijven in het centrum zal herstel voor dit gedeelte van de stad mogelijk langer uitblijven. Ook de hoge huren en het feit dat hier nog geen enkele kentering in waar te nemen is zal volgens veel deskundigen het herstel belemmeren. Daarnaast zal er sprake zijn van een gefaseerde heropening en lijden ondernemers elke maand nog zware verliezen, ondanks de overheidssteun.

Vereniging Amsterdam City en Koninklijke Horeca Nederland Amsterdam zijn verontrust en vragen dringend om hulp van de gemeente. We hebben getracht een aantal belangrijke signalen, behoeftes en oplossingen op een rij te zetten. Deze lijst is zeker niet uitputtend en we zouden dan ook graag een structuur willen opzetten, waarbij er continu aandacht is voor de problemen van ondernemers en de mogelijke oplossingen in de opstart- en herstelfase. Duidelijke informatie en snelle acties zijn gewenst, zodat we over en weer snel kunnen schakelen, krachten kunnen bundelen en heel gericht hulp kunnen bieden aan ondernemers. Uiteraard hebben we oog voor de ambitie van de stad en vinden ook wij het belangrijk om te streven naar een binnenstad waar alle Amsterdammers zich weer thuis gaan voelen. Echter, het is een feit dat we een internationale stad zijn waar we bezoekers uit binnen- en buitenland blijven verwelkomen. Zonder deze bezoekers houden we onze infrastructuur, ons cultureel voorzieningenniveau en openbaar vervoersnetwerk niet in stand en kunnen we de sociale en duurzame ambities van de stad niet verwezenlijken. We moeten ervoor waken dat de toename van bezoekers direct weer zal leiden tot paniek en maatregelen die de bezoekersstromen negatief beïnvloeden en het herstel belemmeren. Het is immers al meer dan 1,5 jaar lang muisstil in de binnenstad en de overschakeling na heropening van winkels en horeca zal voor veel bewoners een extreme overgang zijn.

Campagnes voor respectvolle bezoekers

Dit betekent niet dat overlast aanvaardbaar is. Juist nu moeten de campagnes op de bezoekers ingezet worden met ondersteuning van gedragscampagnes en een lik op stuk beleid op het gebied van overtredingen en overlast. Wat ons betreft wordt de pakkans groter en de sancties van dusdanige aard dat er een preventieve werking vanuit gaat. De publiek-private samenwerking wordt verder vormgegeven en ondernemers en overheidsinstanties zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de juiste sfeer en beleving in het gebied. Het is van het groot belang respectvolle bezoekers aan te trekken door gerichte campagnes op bezoekers vanuit de verschillende herkomstgebieden.

Hierbij dient bezoek aan de binnenstad ook gestimuleerd te worden. Ontwikkelgebieden en hotspots verdienen de aandacht te krijgen. Er moeten voldoende middelen beschikbaar komen om uitvoering te geven aan de zes/zeven gebiedsprofielen van de binnenstad.

Binnenstad offensief 2.0

[De successen van het binnenstad offensief uit 2017 en 2018](#) moeten wat ons betreft een vervolg krijgen. De aanpak was gericht op het substantieel verminderen van overlast en criminaliteit en het verbeteren van de leefbaarheid en handhaving. Zie [hier](#) wat het inhoudt. Maximale inspanning van de gemeente, politie en het bedrijfsleven kan wederom een succes van deze aanpak maken. We schromen niet een lik op stuk beleid te vragen voor die ondernemers die telkens de regels overtreden. De crowdcontrol maatregelen en incidenten rondom corona hebben laten zien hoe goed en effectief de samenwerking tussen publiek en private partijen kan zijn. Laten we deze aanpak voortzetten.

Uit recent onderzoek onder zowel bewoners als ondernemers blijkt dat het van groot belang is om inzet te plegen op handhaving en leefbaarheid in de openbare ruimte. Deze prioriteiten worden expliciet aangemerkt als de belangrijkste voorwaarden om de binnenstad weer aantrekkelijk te maken en daarmee respectvolle bezoekers aan te trekken. “Schoon, heel en veilig” blijven essentiële voorwaarden voor een aantrekkelijke omgeving voor zowel bewoners, ondernemers en bezoekers. Onderstaand nog een aantal suggesties ter verbetering:

- Zet in op kwalitatief en kwantitatieve goede reiniging en handhaving.
- De handhaving maakt gebruik van hulpmiddelen als dranghekken en dergelijke. Het plaatsen van deze hulpmiddelen doet nodeloos grote afbreuk aan een prettige en aantrekkelijke verblijfsomgeving en is over het algemeen niet nodig voor crowdcontrol.
- Beperk het plaatsen van obstakels in de openbare ruimte tot het hoogstnoodzakelijke.
- Meer overleg over de planning van werken in de openbare ruimte.
- Heroverweeg urgentie van werkzaamheden in de openbare ruimte. Werkzaamheden in de openbare ruimte brengen hinder en onrust met zich mee. Onder deze omstandigheden waarin de financiële situatie van de ondernemingen buitengewoon slecht is en het herstel nog geruime tijd zal duren, moet de urgentie van bepaalde projecten hiertegen worden afgewogen.

Acute hulp, gemeentelijke lasten en regeldruk

Vanwege de coronacrisis ziet een deel van onze ondernemers hun inkomen dalen. Daardoor kunnen zij bijvoorbeeld niet alle rekeningen betalen en kunnen schulden ontstaan of oplopen. De volgende maatregelen zouden hierbij kunnen helpen:

Amsterdam

De stem van betrokken ondernemers

- Uitbreiden van activiteiten rond 'vroeg signalering schulden' en een gerichte aanpak om erger te voorkomen.
- Een vervolg op de rekentool om ondernemers die zicht hebben op hun noodlijdende situatie gericht hulp te bieden.
- Stimuleer koop lokaal.
- Opschorten en kwijtschelden leges en precario.
- Verlaging / kwijtschelding leges bijschrijven leidinggevenden om ondermijning te voorkomen.
- Verlaging kosten aanvraag en verlenging exploitatie en drank- en horecaverunning. Zeker nu blijkt dat de gemeente, ondanks een aankondiging van verbetering eind 2018, nog steeds niet in staat is gebleken het vergunningsproces te verbeteren. De hoge kosten die hiermee gemoeid zijn worden onterecht op de ondernemers verhaald.
- Langer uitstel betaling belastingen en heffingen. Langere terugbetaaltermijnen.
- Kwijtschelding van heffingen en leges en zaken waarvan door de corona maatregelen geen gebruik van is gemaakt.
- Verlaging riool- en afvalstoffenheffing.
- De gemeente heeft vorig jaar uitstel dan wel afstel verleend voor een aantal lokale lasten, hetgeen ook voor 2021 zal gelden. Toch zijn er nog substantiële heffingen die zwaar wegen op de resultaten en de liquiditeit van de ondernemingen. In het oog springt daarbij de OZB voor gebruikers.
- Verkenning aanpassing toeristenbelasting om herstel van de bezoekerseconomie en concurrentiepositie voor zakelijke gasten te verbeteren. Afschaffing € 3,- en € 1,- vaste bijdrage toeristenbelasting per persoon per nacht. Hiertoe is een verzoek bij de wethouder ingediend.
- Extra financiële steun voor BIZzen, in elk geval de BIZzen die dit jaar verlengd moeten worden en mogelijk niet voldoende draagvlak kunnen realiseren voor het continueren van de BIZ.
- Continuering van huurkorting voor huurders van gemeentelijk vastgoed als blijkt dat ondernemers nog langer worden getroffen door coronamaatregelen en dus beperkt worden in het huurgelot van hun bedrijfspand.

Ruimte voor ondernemerschap

- Meer ruimte voor 'kleinschalige' evenementen. Daarbij ook aandacht voor evenementen die het aantrekkelijk maken om de binnenstad weer te gaan bezoeken.
- Wij stellen ons voor dat er op een bepaald moment een groot meerdaags evenement georganiseerd wordt om het normale leven, zonder coronabeperkingen te vieren. De initiatieven hiervoor kunnen van het bedrijfsleven komen maar de gemeente moet dit optimaal faciliteren om haar bewoners de 'vrijheid' terug te geven.
- Verlenging van de ruimere regels coronaterrassen winter 2021-2022 en mogelijk verlenging in 2022 om ondernemers de kans te geven te herstellen en gasten weer vertrouwen op te laten bouwen om weer terug te gaan naar het oude normaal.
- Ruimere tijden voor winterterrassen in elk geval tot 22.00 uur 's avonds.
- Het aantal 'Verlaatjes' uitbreiden (conform plan).
- Ontheffing openingstijden van 5x naar 10x per horecabedrijf.

Handhaving bij heropening

Het managen van de bezoekersstromen, crowd-management, is een belangrijk instrument om drukte te spreiden over de verschillende gebieden en straten. Onderdeel daarvan is het meten van de aantallen bezoekers op specifieke plaatsen.

- Wij verzoeken op meer plaatsen tellers te installeren die een beter beeld van de drukte geven, teneinde op bredere schaal een gerichtere inzet van handhavers te kunnen sturen.
- De taak- en verantwoordelijkheidstoedeling van de handhaving op straat in de openbare ruimte tussen de gemeentelijke handhaving en de ondernemers dient verbeterd te worden. Ondernemers kunnen maar in heel beperkte mate verantwoordelijk worden gehouden voor het gedrag van de bezoekers buiten hun eigen bedrijven.
- Er moeten betere en duidelijke afspraken komen voor het crowd-management op straat. Wat mag en kan er van de ondernemer verwacht worden en wat is de verantwoordelijkheid van de overheid.
- In de afgelopen periodes waarin het bezoek aan het centrum nog wel mogelijk was, heeft de gemeente via de media opgeroepen de binnenstad te mijden, met als meest herkenbare aanduiding, de Kalverstraat. Het is duidelijk vanuit welk perspectief die oproep werd gedaan. Maar de binnenstad was in die periodes zeker niet het drukste gebied in de stad. Wij verzoeken deze expliciete mededeling achterwege te laten. Beter is het om in ieder geval te spreken over: Mijd de drukte, in plaats van: Mijd de binnenstad. Bovendien moet het bezoekersmanagement zich meer richten op de eigen keuze van bezoekers om de drukte van de binnenstad te ontwijken, dan met regels dit af te dwingen.

Ondermijning

Door de financiële problemen waarin veel ondernemers verzeild zijn geraakt, en in de verwachting dat bedrijven zullen omvallen, wordt het risico van ondermijning een belangrijk aandachtspunt.

- De inzet op het bestrijden van ondermijning dient snel opgeschaald te worden.
- Preventieve aanpak in de voorlichting.
- Een verantwoord meldpunt van mogelijke vermoedens van ondermijning.
- Maak eindelijk werk van herinrichting van het vergunningsproces in zowel systemen als procedures en analysesystemen, zodat de vergunningverlening niet langer vertraagd en goed en kwaad beter onderscheiden kan worden.

(Dreigende) leegstand

De crisis heeft een onvoorstelbaar hevig effect op ondernemingen die sterk afhankelijk zijn van de getroffen bezoekerseconomie. Dit heeft al geleid tot een groot aantal sluitingen en beëindiging van activiteiten binnen de retail en horecasector. Naast de gevolgen voor de onderneming zelf heeft dat ook een heftig gevolg voor de leegstand van winkel- en horecapanden.

Het retail aanbod en- structuur werd in de pre-coronatijd al negatief beïnvloed door verschuiving van aankoop naar het internet en verschraling van het aanbod.

Deze beide ontwikkelingen versterken elkaar en de bedreiging van leegstand en de belangrijke voorwaarden voor een goed en gevarieerd aanbod verslechteren nu in een hoog tempo. Bovendien is het gevaar van ondermijnende activiteiten opeens snel groot geworden. In het kader van de Aanpak Binnenstad worden gebiedsprofielen etc. opgesteld voor de middellange termijn, de actuele bedreiging vergt echter maatregelen op korte termijn.

- Inventariseer de huidige situatie van leegstand en blijf die actualiseren.
- Zoek naar tijdelijke invulling van leegstaande panden met starters en pop-up.
- In aansluiting op de gebiedsaanpak van winkelaanbod: de inzet en activiteit moet onder deze omstandigheden aanzienlijk geïntensiveerd worden. In elke relevante straat moet een taskforce per straat worden ingesteld die de huidige bedreigingen evalueert en met concrete suggesties op korte termijn komt. Betrek zittende ondernemers en vastgoedpartijen daarbij. Geef de gemeente een regisserende rol.
- Stel aanvullende middelen ter beschikking om het proces van (re)branding van de gebieden en straten te versnellen. De inhaalslag om de positie van de gebieden te versterken vergt extra inspanning.

Arbeidsmarkt

Voor de crisis hadden we enorm hoge personeelstekorten en tijdens de coronacrisis heeft horecapersoneel een overstap gemaakt naar andere branches.

- Promoot samenwerking tussen WSP en horeca en winkels over versneld matchen van mensen in een uitkeringssituatie met potentiële werkgevers.
- Stimuleer jongeren voor beroepskeuze Horeca en Winkelbedrijf

Openingsplan; lokale invulling stappenplan

Het kabinet heeft zich uitgesproken over een te verwachte vermindering van het coronagevaar, met daaraan gekoppelde fasering van afbouw van beperkende maatregelen. Net als de horeca willen we voor de retail ondernemers een lokale afstemming en streven naar een specifiek lokaal openingsplan waarin de mogelijke stappen worden verkend. Ondernemers hebben in het verloop van de crisis ervaren dat de overheid op de allerkortste termijn beperkende maatregelen heeft opgelegd. Dit heeft grote negatieve gevolgen gehad voor de bedrijfsvoering van ondernemingen. We gaan graag in gesprek over het openingsplan.

Graag gaan we met zowel het college als ambtenaren in gesprek voor afstemming en invulling van bovenstaande behoeften en geven dan een toelichting op bovenstaande argumenten voor herstel van onze bedrijven. We zien uw uitnodiging om dit te bespreken graag tegemoet.